

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UPRAVE

Uprava za politički sustav, državnu upravu
te lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu

KLASA: 612-01/15-01/2
URBROJ: 515-02-02/1-15-5

Zagreb, 10. lipnja 2015.

OSNOVNA ŠKOLA IVANA GUNDULIĆA, DUBROVNIK
Ravnateljica gđa Vedrana Elez

PREDMET: Imenovanje članova školskog odbora
- odgovor, daje se

U Ministarstvu uprave zaprimljen je elektroničkim putem upit ravnateljice Osnovne škole Ivana Gundulića iz Dubrovnika, vezano uz imenovanje članova Školskog odbora te Škole. U upitu je navedeno da je dana 18. svibnja 2015. godine Gradsko vijeće Grada Dubrovnika imenovalo članove Školskog odbora Osnovne škole Ivana Gundulića, Dubrovnik, a dana 02. lipnja 2015. godine gradonačelnik Grada Dubrovnika također je imenovao članove Školskog odbora iste Škole te se postavlja pitanje važenja navedenih imenovanja i daljnjeg postupanja vezano uz rad Školskog odbora.

Prije svega ukazuje se da je Ministarstvo uprave na pitanje ovlasti za imenovanje članova školskih odbora uputilo odgovor gradonačelniku Grada Dubrovnika (KLASA: 612-01/15-01/2, URBROJ: 515-02-02-01/1-15-2), a koji je priložen i predmetnom upitu.

Temeljem dostavljenog upita daje se sljedeći odgovor:

Što se tiče utvrđivanja ovlasti predstavničkog i izvršnog tijela, napominjemo da je Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13 – pročišćeni tekst) sustavni propis kojim se uređuju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Člankom 35. točkom 5. toga Zakona propisano da predstavničko tijelo osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Člankom 48. istoga Zakona propisano je da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan, između ostalog, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba iz članka 35. stavka 1. točke 5. Zakona, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Ovdje se napominje da je ovakvo zakonsko uređenje uslijedilo nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 144/12), kojim je decidirano propisana navedena ovlast izvršnog tijela.

Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, br. 144/12), člankom 21. izmijenjen je članak 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09 i 150/11) te je propisano da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan, između ostalog, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba iz članka 35. stavka 1. točke 5. Zakona, **osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.**

Prije stupanja na snagu navedene novele Zakona, sukladno ranije važećim odredbama, kao nadležnost predstavničkog tijela bilo je propisano da ono osniva i bira članove radnih tijela vijeća, odnosno skupštine te imenuje i razrješuje druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom.

Iz ovako stipulirane odredbe nije nedvojbeno proizlazila nadležnost predstavničkog tijela za imenovanje predstavnika jedinice u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba koje jedinica osniva za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od svog interesa

Uslijed nedostatne regulative predmetnog pitanja, ova materija bila je preispitana i na Ustavnom sudu koji je u svom Rješenju broj: U-II-38101/2009 od 17. ožujka 2010. izrazio stav da ako zakonodavac smatra da je potrebno propisati drugačije rješenje radi određivanja samo jednog tijela nadležnog za poslove iz djelokruga tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u svim jedinicama lokalne samouprave na području Republike Hrvatske, on je to ovlašten učiniti zakonom na temelju članaka 134. i 135. Ustava Republike Hrvatske.

Stoga je novelom Zakona iz 2012. godine za imenovanje i razrješavanje tih predstavnika jedinice propisana ovlast općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, **osim ako posebnim zakonom nije drugačije uređeno.** Pri donošenju te novele Zakona zauzet je stav da upravljanje ustanovama, trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u vlasništvu jedinice također spada u područje obavljanja izvršnih poslova, a općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan kao odgovorna osoba i zakonski zastupnik jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave imenovanjem predstavnika jedinice u tijela tih pravnih osoba preuzima i odgovornost za njihov rad, čime se jača i njegova odgovornost za obavljanje izvršnih poslova. U cilju transparentnosti postupanja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana pri odlučivanju o ovom vrlo važnom pitanju, propisano je i da je odluku o imenovanju odnosno razrješavanju predstavnika jedinice dužan dostaviti predstavničkom tijelu u roku od osam dana od donošenja te istu objaviti i u službenom glasilu jedinice.

Prema tome, nesporno je da u slučaju kada je osnivač javne ustanove jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, ovlast za **osnivanje** u ime jedinice ima **predstavničko tijelo jedinice**.

Pri tome napominjemo da ovlast za osnivanje u sebi sadrži ovlast za odlučivanje o svim statusnim pitanjima pojedine ustanove, među kojima i davanje suglasnosti na statut i druge opće akte ustanove te njihove izmjene i dopune, kao i druga pitanja koja se tiču osnivačkih prava, međutim ne sadrži ujedno i ovlast za imenovanje predstavnika jedinice u tijela osnovane javne ustanove.

Istovremeno, slijedom odredbe članka 48. stavka 1. točke 6. Zakona, **ovlast za imenovanje i razrješenje predstavnika** jedinice u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba kojima je osnivač jedinice, u ime jedinice ima **izvršno tijelo**, odnosno općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan. Sukladno odredbi stavka 4. istoga članka, odluku o imenovanju i razrješenju općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je dostaviti predstavničkom tijelu u roku od 8 dana od donošenja i objaviti u službenom glasilu jedinice.

Dakle, u ime jedinice kao osnivača ustanove predstavnike u tijela ustanove imenovat će općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan za ona tijela u koja je jedinica ovlaštena imenovati predstavnike.

Vezano uz pojam „predstavnika“ u tijelima javnih ustanova ističemo da su javne ustanove, njihova tijela i načina izbora istih uređene posebnim zakonima (ovisno o vrsti ustanove), sukladno odredbama Zakona o ustanovama („Narodne novine“, br. 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08) i drugih posebnih zakona kojima se uređuju određene vrste ustanova.

Zakonom o ustanovama propisano je da ustanovom upravlja upravno vijeće ili drugi kolegijalni organ (u daljnjem tekstu: upravno vijeće) ako posebnim zakonom nije drugačije određeno, a sastav, način imenovanja odnosno izbora članova i trajanje mandata upravnog vijeća i način donošenja odluka, utvrđuju se zakonom, odnosno aktom o osnivanju i statutom ustanove. Nadalje je propisano da ravnatelja imenuje i razrješava upravno vijeće, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Posebnim zakonima kojima se uređuju pojedine vrste ustanova, a primjena kojih spada u djelokrug ministarstava nadležnih za pojedina upravna područja, propisana su različita rješenja.

Što se tiče imenovanja članova školskih odbora osnovnih i srednjih škola, to pitanje uređeno je odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi („Narodne novine“, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13 i 152/14), posebnog propisa, primjena i nadzor nad primjenom kojeg spada u djelokrug Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.

Ne ulazeći u primjenu toga posebnog Zakona koji nije u djelokrugu Ministarstva uprave, smatramo potrebnim ukazati da citiranom odredbom nije izrijekom propisana ovlast predstavničkog tijela za imenovanje predstavnika županije u upravno vijeće županijske uprave za ceste. Naime, člankom 119. stavkom 1. toga Zakona propisano je da školski odbor ima sedam članova, od kojih jednog člana bira i razrješuje radničko vijeće, a ako radničko vijeće nije utemeljeno, imenuju ga i opozivaju radnici neposrednim i tajnim glasanjem, na

način propisan Zakonom o radu za izbor radničkog vijeća koje ima samo jednog člana, a ostalih šest članova imenuje i razrješava:

- učiteljsko, nastavničko, odnosno odgajateljsko vijeće dva člana iz reda učitelja, nastavnika i stručnih suradnika,
- vijeće roditelja jednog člana iz reda roditelja koji nije radnik škole,
- **osnivač tri člana samostalno.**

Iz navedene odredbe vidljivo je da **posebnim zakonom nije propisana izričita ovlast predstavničkog tijela** za imenovanje članova školskog odbora u ime osnivača, a kako sukladno ranije navedenoj odredbi članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba iz članka 35. stavka 1. točke 5. toga Zakona, **osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno**, ukazujemo da je za imenovanje članova školskog odbora u konkretnom slučaju ovlašten gradonačelnik Grada Dubrovnika.

Napominje se da statutom jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave, kao ni statutom, odnosno općim aktima pojedine ustanove ili druge pravne osobe nije moguće propisati ovlast za imenovanje predstavnika jedinice u tijela tih pravnih osoba, drugačije negoli je to propisano zakonom.

Zaključno, prilikom razlikovanja termina osnivača u slučajevima kada je propisano da je osnivač jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako posebnim propisom nije izrijekom propisana ovlast pojedinog tijela jedinice, potrebno je voditi računa o ovlastima i nadležnostima predstavničkog i izvršnog tijela utvrđenim Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

NA ZNANJE:

1. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
2. GRAD DUBROVNIK, gradonačelnik
3. GRAD DUBROVNIK, predsjednik Gradskog vijeća